

FI-analys nr 38

Lån och betalningsproblem bland kvinnor och män

Av: Michael K. Andersson och Mehmet Üye *

Sammanfattning

Män tar större konsumtionslån än kvinnor. Det gäller oavsett låntagarens ålder. Bidragande förklaringar till det är att män tenderar att ha högre inkomster än kvinnor och att män ofta är mer riskbenägna. Däremot lånar kvinnor generellt sett oftare än män. Det hänger ihop med att kvinnor i högre utsträckning använder fakturor och delbetalningar (som är många till antalet men små till beloppen) från säljfinansieringsbolag, medan män oftare lånar av nischbanker, som ger större lån. Vi ser liknande skillnader mellan åldersgrupper – unga lånar av säljfinansieringsbolag och äldre lånar av nischbanker och storbanker.

Unga låntagare får oftare betalningsproblem än äldre. Det gäller framför allt tidiga (inkassokrav) men också för allvarigare betalningsproblem (skuld hos Kronofogden).

Trots högre inkomster är det genomgående en större andel män som får inkassokrav, visar denna FI-analys. Bland låntagare under 45 år är det en större andel män som får betalningsförelägganden och skulder hos Kronofogden. Det kan bero på att män tar större lån, som därmed är svårare att betala av. Bland låntagare över 45 år är det en större andel kvinnor som får betalningsförelägganden och skulder hos Kronofogden. En trolig bidragande orsak till det är att livshändelser, som skilsmässor, slår hårdare mot kvinnor eftersom de ofta har lägre inkomst.

Om äldre får inkassokrav är det en tydlig signal om kommande allvarliga betalningsproblem. Cirka var sjunde låntagare över 45 år med inkassokrav får senare skulder hos Kronofogden. Men inkassokrav är endast ett svagt tecken på om unga låntagare kommer att få allvarliga betalningsproblem i framtiden – ungefär en av 25 med inkassokrav får senare i livet skulder hos Kronofogden. Den lilla andelen kan bero på att unga har sämre betalningsvanor, och inte nödvändigtvis sämre betalningsförmåga, och att de ofta beviljas små lån. Stora lån är svårare att betala och blir därför oftare skulder hos Kronofogden.

---

7 oktober 2021, FI dnr 22-32258

*Andersson arbetar på FI och Üye på Kronofogden. Författarna vill rikta ett särskilt tack till Susanne Andersson, Henrik Braconier, Anders Dölling, Erika Goldkuhl, Lars Hörngren, Magnus Karlsson, Per Nordkvist, Lars Olausson, Marie Olausson, Stefan Palmqvist, Therése Rosén, Torbjörn Thufvesson och Davor Vuleta.

FI-analyserna har presenterats på ett internt seminarium på FI. De är godkända för publicering av ett redaktionsråd.

Betalningsproblem bland kvinnor och män i olika åldersgrupper

Möjligheten att låna är bra för enskilda individer och för samhället i stort. Lån gör till exempel att hushåll kan jämna ut sin konsumtion över tid. I det korta perspektivet gör lån det möjligt att konsumera utan att behöva spara först. Det kan vara bra om exempelvis kylskåpet eller värmepannan går sönder, eller om man ska köpa sin första bostad. Men lån ska betalas tillbaka och binder därför upp delar av låntagarens framtida inkomst. De allra flesta låntagare kan bära dessa betalningar men för vissa kan lån leda till betalningsproblem.

Syftet med denna analys är att studera olika grader av betalningsproblem – inkassokrav, betalningsförelägganden och skulder hos Kronofogden – bland kvinnliga och manliga låntagare i olika åldrar.¹ Vi använder begreppet betalningsproblem för de som inte har betalat en räkning före förfalldatumet eller inte har betalat räkningen alls. För att förstå betalningsproblem börjar vi med att undersöka vilka lån och långivare som låntagare använder.

Detta är den fjärde FI-analysen av betalningsproblem bland låntagare. Tidigare analyser visar att låg inkomst är en vanlig orsak till betalningsproblem (se Andersson och Förster, 2021, Andersson m.fl., 2021, och Kronofogden, 2021). Analyserna visar även att negativa livshändelser, som leder till lägre inkomst, ofta är orsaken till betalningsproblem (se Kronofogden, 2021). Vanliga sådana händelser är arbetslöshet eller sjukdom. Ytterligare skäl till förhöjd sannolikhet för betalningsproblem är att långivaren har gjort en kreditprövning med begränsad information eller har hög risktolerans. Därför skiljer sig andelen låntagare med betalningsproblem mellan olika långivargrupper (se Andersson och Üye, 2021).

De data vi använder kommer från både FI och Kronofogden. FI:s data beskriver utlåning och inkassokrav, medan Kronofogdens data beskriver betalningsförelägganden och skulder som är fastställda för indrivning.² Vi presenterar våra viktigaste upptäckter i huvudtexten, och ger detaljerad information om utlåning och betalningsproblem i fyra bilagor. Våra bilagor är:

1. Lån, långivare och låntagare
2. Betalningsproblem
3. Betalningsproblem uppdelat på långivargrupper
4. Betalningsproblem som andel av låntagare och utlånad volym

---

¹ Tidigare analyser har även studerat betalningspåminnelser, som FI har information om för nya låntagare. I denna analys studerar vi befintliga låntagare och där har vi inte samma uppdelning i låntagargrupper som vi har för inkassokrav, betalningsförelägganden och skulder hos Kronofogden.

² Vi har inte kombinerat uppgifter från FI och Kronofogden.

Olika typer av lån och långivare

Det finns flera typer av lån och långivare (se Finansinspektionen, 2022 och Finansinspektionen, 2021a). Dessutom är det skillnad på hur olika låntagare lånar. Vissa lånar mycket och andra lånar mindre. Det finns låntagare med goda marginaler i sin ekonomi och det finns låntagare med sämre marginaler. Med de data vi har kan vi studera antal låntagare, utlånade volymer och genomsnittlig lånestorlek för kvinnor och män i olika åldersgrupper. Dessutom kan vi koppla olika låntagargrupper till deras inkomster. Informationen gör att vi till viss del kan förstå varför vissa grupper av låntagare får betalningsproblem. Men det finns även skäl till betalningsproblem som våra data inte kan fånga. Exempel på sådana orsaker är vilken vana olika grupper har att betala sina räkningar, om det finns låntagare som väljer att skjuta upp betalningar (och tar den extra kostnad som det innebär) och hur benägenheten att ta risker skiljer sig mellan olika låntagare.

Bolån (lån med en bostad som säkerhet) uppgår i Sverige till 4 000 miljarder kronor. Det motsvarar 82 procent av den totala utlåningen till hushåll. Övriga lån – som vi kallar konsumtionslån – består av lån utan säkerhet (blancolån, delbetalningar, kort- och kontokrediter samt fakturor) och lån mot annan säkerhet än en bostad (objektslån). Lån utan säkerhet och objektslån står för cirka 285 respektive 575 miljarder kronor, vilket motsvarar 6 respektive 12 procent av utlåningen.

Fakturabetalningar, det vill säga köp där betalningen sker en tid efter köpet, är i lagens mening räntefria krediter. Men här definierar vi inte köp på faktura i sig som ett lån. Om fakturan betalas inom avtalad tid, så innebär den inga extra kostnader för konsumenten. Och då ingår den varken i data över utlåning eller data över betalningsproblem. Men om konsumenten inte betalar i tid, eller om konsumenten väljer att omvandla fakturan till en delbetalning eller en kontokredit, så kommer fakturan innebära extra kostnader – till exempel avtalad ränta, påminnelseavgift eller dröjsmålsränta. I dessa båda fall ingår fakturan i våra data över utlåning. Andelen fakturor som innebär extra kostnader för konsumenten varierar mellan 5 och 20 procent bland långivarna i FI:s data. Om vi i stället hade utgått från samtliga fakturor hade andelen låntagare från säljfinansieringsbolag med betalningsproblem blivit mycket mindre (i vår redovisning).

Olika långivare ger olika typer av lån. Över 60 procent av konsumtionslånen (i kronor) från storbanker består av blancolån (se diagram B1.1 i bilaga 1). Resten av deras lån är objektslån samt kort- och kontokrediter. Nästan tre av fyra utlånade kronor från nischbanker är blancolån. Objektsfinansieringsbolag ger objektslån (95 procent) och kortkrediter (5 procent). Lån från säljfinansieringsbolag är i huvudsak kostnadsbärande fakturor och delbetalningar. De flesta lånen från konsumentkreditinstitut är blancolån (67 procent) samt kort- och kontokrediter

(30 procent). Knappt hälften av lånen från kortbolag är kortkrediter. Kortbolag ger även blanco- och objektslån.³

Betalningsproblem leder till extra kostnader

Tidiga betalningsproblem – påminnelser och inkassokrav – innebär kostnader för låntagaren i form av extra avgifter.⁴ Påminnelser kostar 60 kronor och inkassoavgiften är 180 kronor (se bilaga 2). Betalar man inte efter inkassokrav heller är nästa steg betalningsföreläggande. Det kostar 300 kronor att ansöka om betalningsföreläggande och dessutom tillkommer eventuella kostnader för ombudsarvode på 380 kronor. Det är kostnader som läggs på låntagaren. En låntagare som inte betalar sina förelägganden (eller får dem avskrivna) får ett så kallat utslag.⁵ Ett utslag innebär ett beslut att Kronofogden kan börja driva in skulden genom utmätning. Då tillkommer en grundavgift vid verkställighet på 600 kronor. I detta läge har de olika stegen av betalningsproblem lett till över 1 500 kronor i extra kostnader för låntagaren (se figur B2.1 i bilaga 2). Dessutom fortsätter en skuld hos Kronofogden att öka på grund av räntor och avgifter även när skulden har blivit fastställd.

Kvinnor lånar oftare – män lånar större belopp

Låntagarnas inkomster ökar generellt sett med åldern (se diagram B1.2 i bilaga 1). Högre inkomst medger större konsumtion och större utgifter, som kan jämnas ut med hjälp av lån som då också behöver vara större. Det är ett av skälen till att äldre personer lånar större belopp än yngre (se diagram B1.3). Ett annat skäl är att äldre tar andra typer av lån (se diagram 1). Kvinnor har generellt lägre inkomst än män i motsvarande ålder och det avspeglar sig i att de i genomsnitt lånar mindre belopp än män. Det gäller samtliga åldersgrupper och för samtliga lånetyper (se tabell T1.1). Det är dessutom möjligt att män är mer riskbenägna än kvinnor, vilket är ytterligare en förklaring till att de tar större lån.⁶ Skillnaderna mellan hur kvinnor

---

³ För mer information om konsumtionslån och långgivare se bilaga 1 (i denna artikel), Finansinspektionen (2021a) och Andersson och Üye (2021).

⁴ Inkassokrav ger olika starka signaler om betalningsproblem. Det beror på att olika långgivare skickar en betalning för inkassoåtgärd vid olika tidpunkter. Den tiden varierar mellan 10 och 120 dagar i FI:s stickprov. Till skillnad från tidigare analyser använder vi inte betalningspåminnelser som tecken på betalningsproblem i denna analys, eftersom vi saknar uppgifter om påminnelser bland befintliga låntagare uppdelade på ålder.

⁵ Ett utslag är Kronofogdens beslut om att någon är skyldig att betala (eller göra något).

⁶ Croson och Gneezy, 2009, har sammanställt resultat från 15 studier och drar slutsatsen att män är mer riskbenägna. Men det finns även studier som kommer fram till att skillnader mellan könen inte ska övertolkas, se Nelson, 2016.

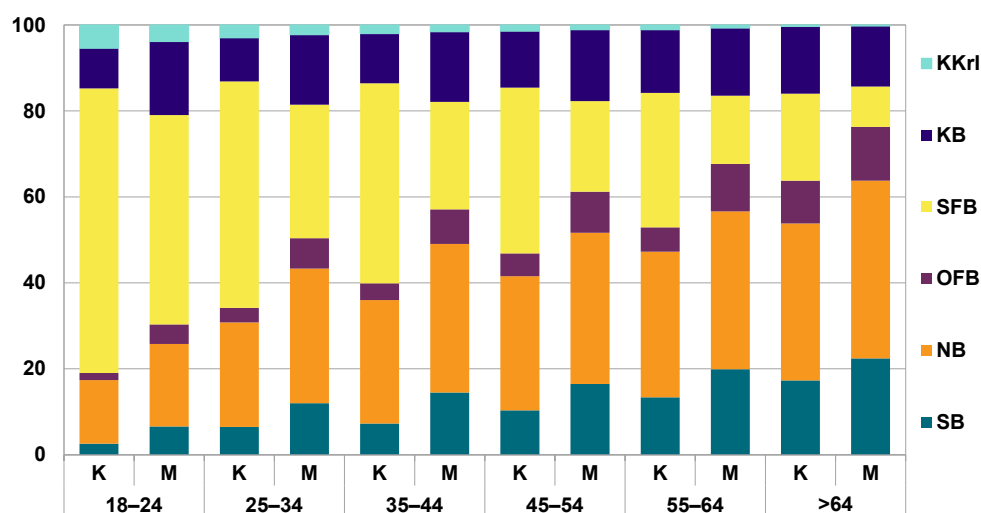
och män lånar är störst bland unga låntagares blanco- och objektslån samt äldre personers fakturaköp och delbetalningar oavsett låntagarens ålder.

Kvinnor står för en större andel av lånen än män. Att män tar större lån än kvinnor och att kvinnor lånar oftare är viktiga förklaringar till skillnader i betalningsproblem. Ett skäl till att kvinnor lånar oftare är att de i högre utsträckning lånar från säljfinansieringsbolag som erbjuder fakturor och delbetalningar vid köp på internet. Dessa lån är ofta små till beloppet. Män lånar oftare från storbanker och nischbanker än vad kvinnor gör.

Unga lånar oftare av säljfinansieringsbolag, medan äldre i högre utsträckning lånar av nischbanker och storbanker (se diagram 1). De yngsta lånar även i högre utsträckning av konsumentkreditinstitut än övriga åldersgrupper, men lån från dessa institut utgör en liten del av antalet låntagare i samtliga åldersgrupper. Nischbanker är den vanligaste långivaren för äldre låntagare – de står för omkring vart tredje lån för låntagare över 34 år. Utlåningen från storbanker ökar med låntagarens ålder.

Diagram 1. Fördelning av långgivare uppdelade på ålder (år) och kön, befintliga konsumtionslånetagare

Andel av antal låntagare i procent

Källa: FI.

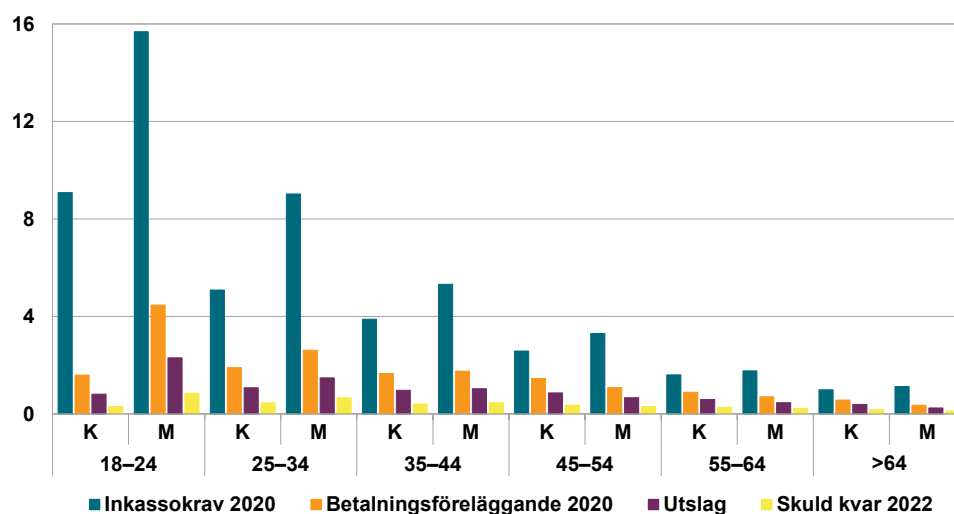
Anm. Långgivargrupperna är storbanker (SB), nischbanker (NB), objektsfinansieringsbolag (OFB), säljfinansieringsbolag (SFB), kortbolag (KB) och konsumentkreditinstitut (KKrl).

Störst andel betalningsproblem bland unga

Bland de låntagare som får betalningsproblem är den största andelen unga (se diagram 2). Det gäller oavsett grad av problem. Andelen med betalningsproblem minskar sedan med låntagarens ålder.

Diagram 2. Andel befintliga konsumtionslåntagare med betalningsproblem i olika steg, uppdelade på åldersgrupper och kön

Procent av antal låntagare

Källa: FI och Kronofogden.

Anm. Vi har könsuppdelat inkassokraven bland befintliga låntagare med hjälp av fördelningen bland nya låntagare. Utslag betyder att skulden har fastställts för indrivning, Skuld kvar 2022 betyder skuld hos Kronofogden 2022 på grund av ett betalningsföreläggande 2020.

Nästan 4 procent av de befintliga låntagarna får inkassokrav varje år. Även mätt som utlånad volym som leder till inkassokrav är andelen 4 procent. Det finns stora skillnader mellan låntagargrupperna. Drygt 12 procent av låntagare under 25 år får inkassokrav varje år. Andelen låntagare med inkassokrav sjunker med åldern, vilket kan bero på att äldre personer ofta har hög inkomst och är mer noggranna med att betala sina räkningar. Men det kan också vara så att äldre med svag ekonomi inte finns med i materialet. De har svårt att få lån eftersom de ofta dels har låg inkomst, dels har haft längre tid på sig att få sämre betalningsförmåga dokumenterad och därför nekas lån. Ett ytterligare skäl kan vara att de väljer att inte låna, speciellt om de har haft betalningsproblem tidigare.

För de yngsta låntagarna leder ofta även mindre lån till inkassokrav. Och därför är andelen inkassokrav lägre mätt som utlåning i kronor än som andel låntagare. För

de äldsta låntagarna är det tvärtom, vilket tyder på att det i genomsnitt är större lån som leder till inkassokrav för dem.

Genomgående är det en större andel män än kvinnor som får inkassokrav.⁷ Det visar att kvinnor, oavsett ålder, i högre utsträckning betalar sina lån. Män har i genomsnitt högre inkomst än kvinnor, men de lånar större belopp. Sammantaget betalar män en större andel av sin inkomst i ränta och amorteringar på konsumtionslån. Men lånebetalningarnas andel av inkomsten är relativt små i genomsnitt – män betalar i genomsnitt 3–4 procent i av sin lön på konsumtionslån och kvinnor knappt 2 procent.⁸ Därför kan skillnader i betalningsproblem även bero på skillnader i synen på risk, och dessutom kan typisk lånestorlek och inkomst ge en dålig bild av de som får betalningsproblem. Det kan vara så att män i högre utsträckning lånar även om deras ekonomiska marginaler är små.

Det är till stor del samma låntagargrupper som är överrepresenterade bland de som får betalningsförelägganden som de som får inkassokrav (se diagram 2). Men det är mindre skillnad mellan olika grupper av låntagare som får betalningsförelägganden – cirka 3 procent av de yngsta och under 1 procent av de äldsta får förelägganden. Framför allt är det en lägre andel unga med inkassokrav som också får betalningsförelägganden. Det pekar på att en stor andel av ungas tidiga betalningsproblem inte beror på bristande återbetalningsförmåga, utan mer på okunskap och ovana. Att det är en större andel unga som betalar sina inkassokrav kan även bero på att deras lån och lånebetalningar ofta är små och därför lättare att betala eller få hjälp att betala. En ytterligare förklaring till skillnaden mellan inkassokrav och betalningsföreläggande är att inkassobolag inte skickar alla ärenden till Kronofogden. I stället kan inkassobolagen välja att erbjuda avbetalningsplaner. Yngre personer är mer benägna att acceptera sådana planer.⁹

Även om andelen låntagare med betalningsförelägganden är mer jämnt fördelad (över låntagargrupperna) än inkassokraven, är det fortfarande en större andel unga låntagare som får betalningsförelägganden. Det talar för att unga låntagare generellt har sämre återbetalningsförmåga än äldre. Dels har de lägre inkomster, dels finns det fler i denna grupp som (med perfekt information) inte borde ha fått lån, men vars förmåga och benägenhet att betala tillbaka ännu inte har visat sig. Dessutom vänder sig unga oftare till långivare som gör mindre omfattande kreditprövningar (se diagram 1 och Andersson och Üye, 2021).

---

⁷ Detta gäller för nya konsumtionslånetagare. Bland alla som hade inkassokrav 2021 var 56 procent män (se Svensk Inkasso, 2022).

⁸ Beräkningarna utgår från ett exemplarlån av typisk storlek för män respektive kvinnor med 10 procents ränta och 2 års avbetalning.

⁹ När inkassobolagen bedömer att det finns återbetalningsförmåga skickar de skulden till ett betalningsföreläggande. Om inkassobolagen bedömer att det inte finns återbetalningsförmåga, och att ett betalningsföreläggande enbart innebär en extra kostnad för bolaget, erbjuder de i stället en avbetalningsplan till den skuldsatte.

Större andel kvinnor med allvarliga betalningsproblem bland låntagare över 45 år

Andelen låntagare med betalningsproblem minskar med problemens allvarlighetsgrad. Det är naturligt eftersom låntagaren i varje steg av betalningsproblemen har möjlighet att betala (se bilaga 2). För unga låntagare är en förklaring att de ofta har små lån, som går att betala av innan skulden fastställs av Kronofogden. Och äldre låntagare har ofta tillräckligt hög inkomst för att undvika skulder hos Kronofogden. Men varje år får nästan en av hundra låntagare låneskulder fastställda av Kronofogden (utslag), och 0,3 procent av dem har skulden kvar året efter. Sett till skuldernas kapitalbelopp (i kronor) ledde drygt 1 procent av lånen till att låntagare som fick betalningsföreläggande 2020 hade skulder kvar hos Kronofogden i mars 2022. Skillnaden mellan andel låntagare och kapitalbelopp tyder på att det ofta är större lån och lånebetalningar som leder till skulder hos Kronofogden (se även bilaga 4).¹⁰

Statistiken visar på vissa skillnader när det förekommer inkassokrav och betalningsförelägganden. Män, oavsett ålder, får oftare inkassokrav än kvinnor. Men bland betalningsförelägganden är män endast överrepresenterade i åldersgrupperna upp till 45 år. Andelen som får betalningsföreläggande är relativt liten för låntagare över 45 år. Men i den gruppen är det 30 procent vanligare att kvinnor får betalningsförelägganden än att män får det.

Precis som vid inkassokrav och betalningsföreläggande är det störst andel unga låntagare som får skulder hos Kronofogden. Allra störst är andelen bland män under 35 år (se diagram 2). Andelen unga kvinnor med skulder hos Kronofogden är mindre än hälften så stor. En trolig orsak till skillnaden är att unga män troligen är mer riskbenägna och ofta tar större lån än unga kvinnor. Och trots att män generellt har högre inkomst än kvinnor så är skillnaden i lånestorlek markant större än skillnaden i inkomst – män har i genomsnitt 30 procent högre inkomst och lånar i genomsnitt 150 procent mer. Mätt som andel av inkomsten betalar män i genomsnitt nästan dubbelt så mycket på sina lån som kvinnor.

I åldersgrupperna över 45 år är det mindre skillnader mellan andelen kvinnor och män som får skulder hos Kronofogden på grund av lån. Men i likhet med betalningsförelägganden så är andelen kvinnor med skulder hos Kronofogden större. Sannolikheten att en kvinna över 45 år ska få skulder hos Kronofogden är drygt 25 procent högre än att en man ska få det. Även i dessa åldersgrupper lånar

---

¹⁰ Andelen betalningsproblem är högre mätt som utlåning (i kronor) än antal låntagare i alla grupper av låntagare (se diagram 3 och diagram B4.2 i bilaga 4). Även det visar att betalningsproblem ökar i allvarlighetsgrad med storleken på lånet/skulden.

män mer. Att det (sammantaget) är en större andel kvinnor över 45 år med konsumtionslån som får skulder hos Kronofogden kan bero på att livshändelser – exempelvis skilsmässor – generellt sett slår hårdare mot kvinnor eftersom de ofta har lägre inkomst än män.

En av sju låntagare över 45 år med inkassokrav får också skuld hos Kronofogden

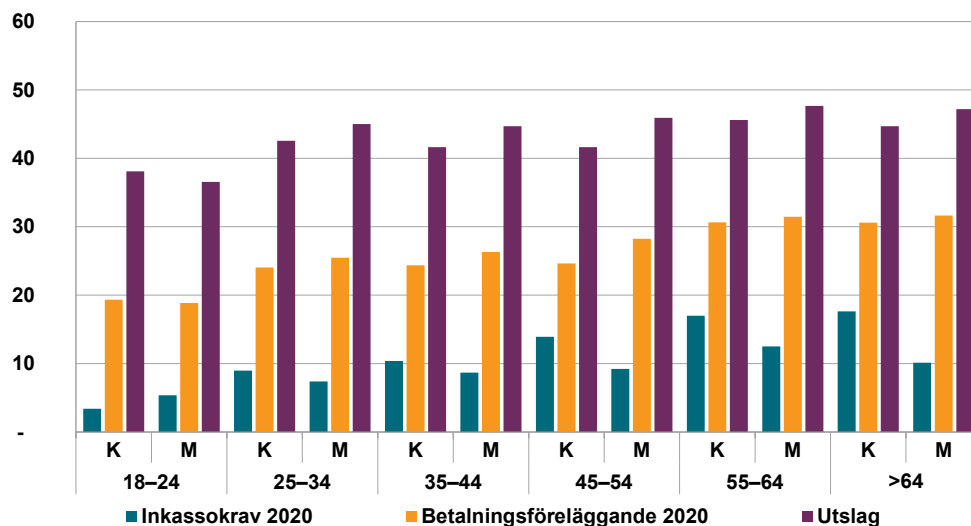
Vi har hittills satt olika grader av betalningsproblem i relation till utlåning. Nu beräknar vi även andelen låntagare som går från en grad av betalningsproblem till nästa grad – det vill säga från inkassokrav till betalningsföreläggande och från betalningsföreläggande till skuld hos Kronofogden. Utgångspunkten är att unga låntagare oftare får inkassokrav än äldre och att män oftare får inkassokrav än kvinnor.

Inkassokrav ger indikationer på att låntagare över 45 år har problem att betala sina lån. Bland dessa låntagare leder vart sjunde inkassokrav i förlängningen till skuld hos Kronofogden (se diagram 3). Det är nästan genomgående en större andel kvinnor med inkassokrav som senare får skuld hos Kronofogden.

Betalningsförelägganden ger en bättre indikation på kommande skuld hos Kronofogden. Det är naturligt eftersom de flesta låntagare betalar sina inkassokrav. Nästan var tredje låntagare över 45 år med betalningsföreläggande får även kvarvarande skuld hos Kronofogden. Skillnaden mellan kvinnor och män som inte betalar sina betalningsförelägganden är små. Av de låntagare över 45 år som får utslag (skulden fastställd för indrivning) är det mellan 40 och 50 procent som har skulden kvar året efter betalningsföreläggandet.

Diagram 3. Andel konsumtionslånetagare med betalningsproblem som får kvarvarande skulder hos Kronofogden

Procent

Källa: FI och Kronofogden.

Anm. Utslag betyder att skulden har blivit fastställd för indrivning. Kvarvarande skuld betyder skuld hos Kronofogden 2022 på grund av ett betalningsföreläggande 2020.

Att andelen allvarliga betalningsproblem bland de som tidigare har haft betalningsproblem är större bland äldre låntagare än bland yngre kan bero på att äldres skulder är större och därmed svårare att betala. Men det kan också visa på att äldre har en större betalningsvilja och därför får färre inkassokrav. En anledning till att det finns färre så kallade svaga låntagare bland de äldsta kan vara att deras inkomst eller pension ofta är så låg att de inte beviljas lån, på grund av konsumentkreditlagens krav på kreditprövningar. Men när äldre låntagare får inkassokrav är det tydligare tecken på svårigheter att betala.

Inkassokrav ger inga tydliga indikationer på om unga låntagare senare kommer att få skulder hos Kronofogden. Bland låntagare under 24 år får enstaka procent av de med inkassokrav även kvarvarande skulder hos Kronofogden. När yngre får inkassokrav kan även det vara mer kopplat till en ovana att betala räkningar och att de är mindre bekymrade för de ökade kostnaderna som kraven innebär. Yngre kan dessutom ofta få hjälp av föräldrar (eller kompisar) om de får inkassokrav. Detta leder till att skillnaden mellan andelen som får inkassokrav och andelen som får allvarligare betalningsproblem minskar med åldern. Bland de som är yngre än 25 år går drygt var femte inkassokrav vidare till betalningsföreläggande. För låntagare över 45 år är motsvarande andel nästan hälften.

En orsak till skillnader i tidiga och allvarligare betalningsproblem kan vara att tidiga problem snarare beror på bristande betalningsvana eller kortsiktiga prioriteringar än egentliga betalningsproblem. Det kostar visserligen mer att betala

efter påminnelser och inkassokrav, men den kostnaden kan vara liten jämfört med att skjuta upp andra viktigare betalningar, som exempelvis hyra. Stora lån är svårare att betala innan de blir skulder hos Kronofogden och det är troligen därför de oftare leder till fastställda och varaktiga skulder. Det här antagandet stöds av att det är större lån från nischbanker som ofta leder till skulder hos Kronofogden bland yngre.

Referenser

- Andersson, M.K., A. Bergling och M. Üye (2021), "Lån, betalningsproblem och skuld hos Kronofogden", *FI-analys* 32.
- Andersson, M.K. och G. Förster (2021), "Varför får vissa konsumtionslånetagare betalningsproblem?", *FI-analys* 29.
- Crosan, R. och U. Gneezy (2009), "Gender differences in preferences", *Journal of Economic Literature* 47:2, 1–27.
- Finansinspektionen (2021a), "Svenska konsumtionslån (2021)", FI dnr 20–21349.
- Finansinspektionen (2021b), "Förslag till nya allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden" Remisspromemoria, FI dnr 20-20058.
- Finansinspektionen (2022), "Den svenska bolånemarknaden (2022)", FI dnr 22-11130.
- Nelson, J.A., (2016), "Not-So-Strong Evidence for Gender Differences in Risk Taking", *Feminist Economics* 22:2, 114–142.
- Regeringen (2010), "Ny konsumentkreditlag", Regeringens proposition 2009/10:242.
- SCB (2022), "Inkomster för personer i Sverige", 2022-04-08, <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/utbildning-jobb-och-pengar/inkomster-for-personer/>
- Svensk Inkasso (2022), "Branschstatistik från Sveriges inkassoföretag 2022". April.

Bilaga 1. Lån, långgivare och låntagare

Olika typer av lån och långgivare

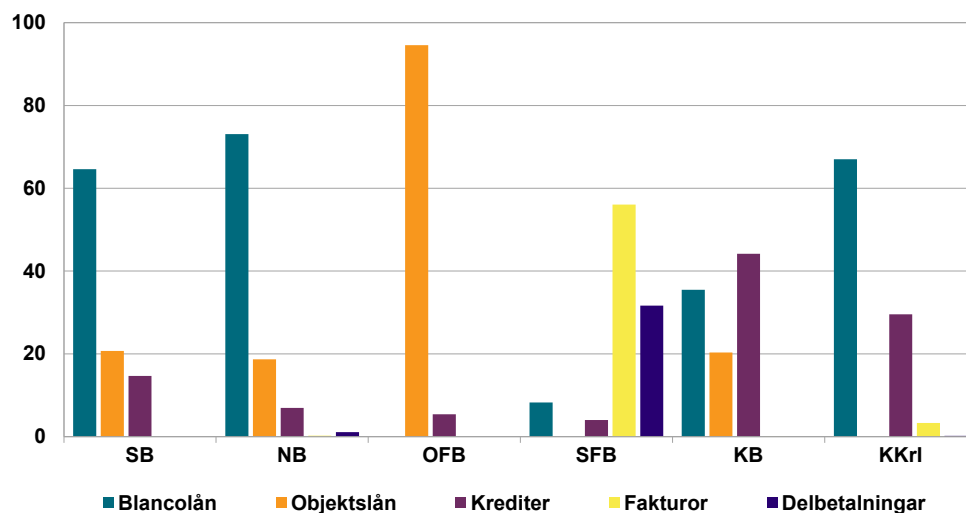
Olika långgivare ger olika typer av lån. Över 60 procent av konsumtionslånen (i kronor) från en storbank består av blancolån (se diagram B1.1). Resten av deras lån är objektslån samt kort- och kontokrediter. Nästan tre av fyra utlånade kronor från en nischbank är blancolån. Nischbanker ger även objektslån, låneutrymmen (i form av kort- och kontokrediter) samt ger ett fåtal fakturor och delbetalningar.

Objektsfinansieringsbolag ger objektslån (95 procent) och kortkrediter (5 procent). Lån från säljfinansieringsbolag är i huvudsak kostnadsbärande fakturor och delbetalningar. Tillsammans utgör dessa låntyper 87 procent av bolagens utlåning.

Konsumentkreditinstitut ger blancolån (67 procent), kort- och kontokrediter (30 procent) samt ett fåtal fakturor och delbetalningar. Knappt hälften av lånen från kortbolag är kortkrediter. Kortbolag ger även blanco- och objektslån. För mer information om konsumtionslån och långgivare se Finansinspektionen (2021a) och Andersson och Üye (2021).

Diagram B1.1. Fördelning av låntyper uppdelade på långgivargrupper

Procent

Källa: FI.

Anm. Fördelningen är baserad på utlånad volym. SB = storbank, NB = nischbank, OFB = objektsfinansieringsbolag, SFB = säljfinansieringsbolag, KB = kortbolag och KKri = konsumentkreditinstitut. Krediter betecknar här kort- och kontokrediter.

Kvinnor har lägre inkomst och lånar oftare men mindre belopp än män

Inkomst ökar typiskt sett med ålder (se SCB, 2022). Det gäller även för låntagare. I den arbetsföra befolkningen – 20 till 64 år – är medianinkomsten för kvinnor 26 200 kronor i månaden före skatt. För män är inkomsten 31 300 kronor i månaden. Motsvarande inkomst för nya konsumtionslåntagare är något lägre – 25 000 respektive 30 000 kronor.

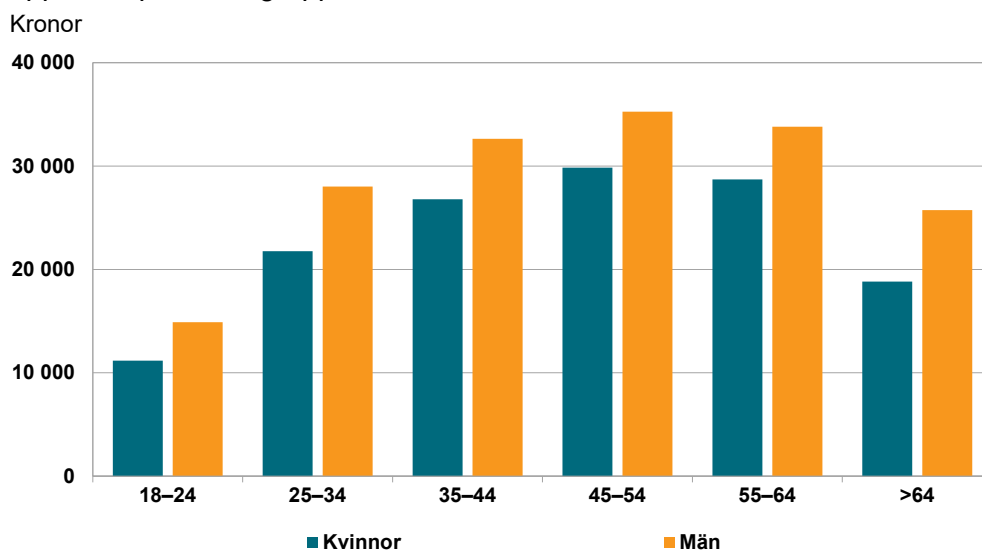
Medianinkomsten före skatt för personer under 25 år med nya konsumtionslån är drygt 12 500 kronor i månaden.¹¹ Det är lägre än den nivå som definierar låg inkomststandard i Sverige. Men det behöver inte betyda att hälften av alla unga låntagare får problem med sina lånebetalningar. Många unga bor fortfarande med sina föräldrar och har ofta små utgifter. Dessutom kan de ofta få hjälp av föräldrar och vänner om de får betalningsproblem. Medianinkomsten för nya låntagare i åldrarna 25–34 år är 24 300 kronor i månaden. Inkomsten ökar ytterligare med åldern och sjunker sedan något för låntagare över 55 år.

Förutom skillnader mellan olika åldersgrupper så skiljer sig inkomsten mellan kvinnor och män som lånar pengar. Medianinkomsten för unga män som lånar är nästan 14 900 kronor i månaden (se diagram B1.2). Motsvarande inkomst för unga kvinnor är 11 100 kronor, eller 25 procent lägre än männens inkomst. De äldsta kvinnliga låntagarna har också 25 procent lägre inkomst än de äldsta männen. Skillnaderna är något mindre för övriga åldersgrupper, men i alla åldersgrupper har kvinnor lägre medianinkomst.

---

¹¹ Medianen är värdet för den person som befinner sig i mitten av (i detta fall) inkomstfördelningen. Den personen har lika många personer med lägre inkomst som högre inkomst i fördelningen.

Diagram B1.2. Medianinkomst före skatt för nya konsumtionslåntagare uppdelad på åldersgrupper och kön

Källa: FI.

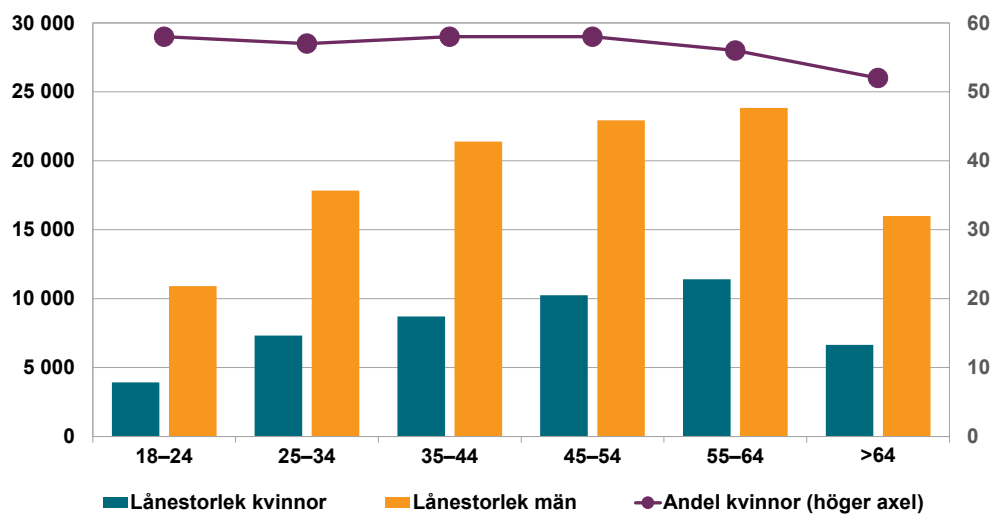
Anm. Bara låntagare med en inrapporterad inkomst större än 0 ingår i diagrammet. I FI:s kartläggning saknas dessutom uppgifter om inkomst för var femte låntagare. Medianen visar den låntagare som befinner sig i mitten av fördelningen för respektive kategori. SB = storbank, NB = nischbank, OFB = objektsfinansieringsbolag, SFB = säljfinansieringsbolag, KB = kortbolag och KKrl = konsumentkreditinstitut.

Att kvinnor generellt har lägre inkomst än män i motsvarande ålder, är en förklaring till att de i genomsnitt lånar mindre belopp än män (se diagram B1.3). Det gäller samtliga åldersgrupper. Det gäller även samtliga lånetyper (se tabell B1.1). Men skillnaderna är störst bland unga låntagares blanco- och objektslån, äldre personers fakturaköp och delbetalningar oavsett låntagarens ålder.

Det är större skillnader i lånestorlek mellan könen än skillnaderna mellan inkomster, vilket delvis även kan förklaras av skillnader i vilka typer av lån som kvinnor och män tar (se diagram 1). I vissa åldersgrupper är männens lån i genomsnitt mer än dubbelt så stora som kvinnornas. Sett till antalet låntagare står kvinnor för en större andel än män och skillnaden är störst bland unga låntagare.

Diagram B1.3. Konsumtionslån uppdelade på kön och ålder

Kronor och procent

Källa: FI.

Anm. Lånestorlek avser genomsnitt i respektive åldersgrupp. Diagrammet visar information från 2019 och 2020.

Tabell B1.1. Genomsnittligt lån uppdelat på ålder, kön och lånetyp

Kronor

		18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	>64
Blancolån	K	63 600	105 400	114 300	112 600	106 500	73 500
	M	92 300	116 500	127 300	130 200	119 900	89 400
Objektslån	K	89 900	85 800	107 400	116 500	110 000	99 000
	M	112 700	120 700	125 800	130 700	133 400	114 400
Krediter	K	6 200	5 100	5 000	4 600	4 000	1 400
	M	6 700	5 300	5 800	5 100	4 100	2 500
Fakturor	K	3 700	4 000	4 000	3 900	3 700	3 700
	M	4 000	4 300	4 900	5 000	4 900	4 800
Delbetalningar	K	5 400	5 800	6 300	5 800	4 900	3 400
	M	8 600	9 200	9 600	9 400	9 100	6 700

Källa: FI.

Bilaga 2. Betalningsproblem

Betalningsproblem leder till extra kostnader

Tidiga betalningsproblem – påminnelser och inkassokrav – innebär kostnader för låntagaren i form av extra avgifter.¹² Påminnelser kostar 60 kronor och inkassoavgiften är 180 kronor (se figur B2.1). Det krävs i regel att låntagaren inte har betalat en räkning trots påminnelser innan långivaren (eller den som äger fordran) skickar räkningen för ett inkassokrav. Därför är inkassokrav ett tydligare tecken på betalningsproblem än påminnelser.

Nästa steg i problemkedjan är betalningsföreläggande. De som får ett sådant föreläggande behöver betala ytterligare avgifter. Det kostar 300 kronor att ansöka om betalningsföreläggande och dessutom tillkommer eventuellt ett ombudsarvode på 380 kronor. I slutänden är det låntagaren som betalar även de avgifterna. Låntagare som inte betalar sina förelägganden (eller får dem avskrivna) får utslag.¹³ Ett utslag innebär ett beslut på att Kronofogden kan börja driva in skulden genom utmätning. Då tillkommer en grundavgift vid verkställighet på 600 kronor. I detta läge har de olika stegen av betalningsproblem lett till över 1 500 kronor i extra kostnader för låntagaren. Den som får skulder hos Kronofogden har oftast allvarliga betalningsproblem och får sitt framtida ekonomiska handlingsutrymme begränsat. En sådan begränsning är att få en betalningsanmärkning av kreditupplysningsföretagen, vilket gör att individen bland annat har svårt att få låna eller att få ett hyreskontrakt.

Den som har fått ett betalningsföreläggande (som inte blir avskrivet) har möjlighet att betala föreläggandet (se figur B2.2). Om låntagaren inte betalar fastställer Kronofogden skulden i ett utslag. Skulden ligger då kvar hos Kronofogden tills den är avbetalad. Dessutom fortsätter skulder hos Kronofogden att generera kostnader i form av räntor och avgifter även när de har blivit fastställda.

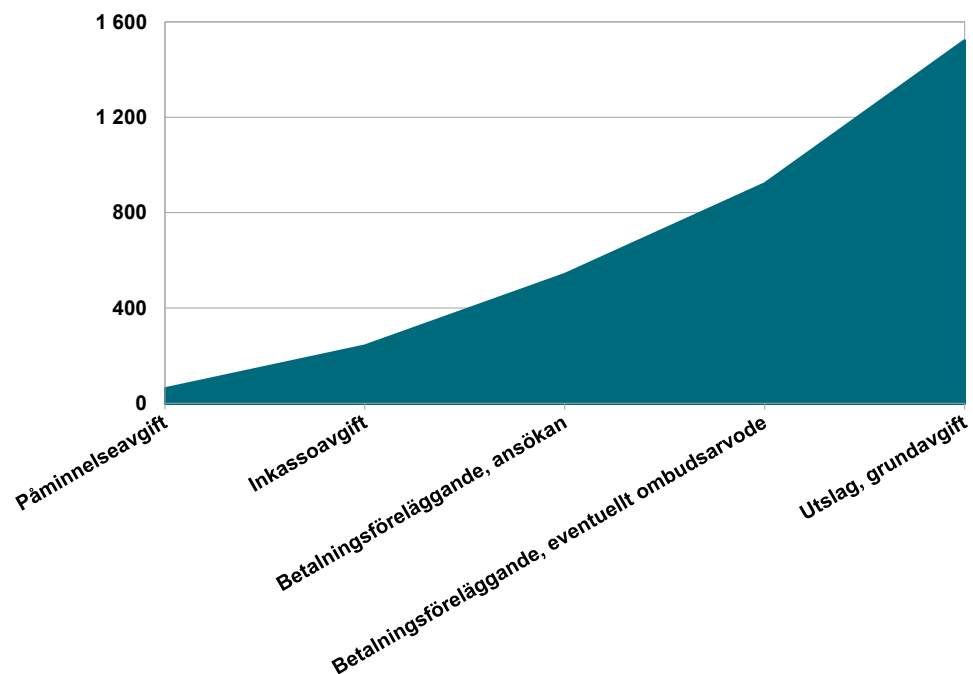
---

¹² Inkassokrav ger olika starka signaler om betalningsproblem. Det beror på att olika långivare skickar en betalning för inkassoåtgärd vid olika tidpunkter. Den tiden varierar mellan 10 och 120 dagar i FI:s stickprov. Till skillnad från tidigare analyser använder vi inte betalningspåminnelser som tecken på betalningsproblem i denna analys, eftersom vi saknar uppgifter om påminnelser bland befintliga låntagare uppdelade på ålder.

¹³ Ett utslag är Kronofogdens beslut om att någon är skyldig att betala (eller göra något).

Figur B2.1. Sammanlagda kostnader som tillkommer vid olika steg av betalningproblem

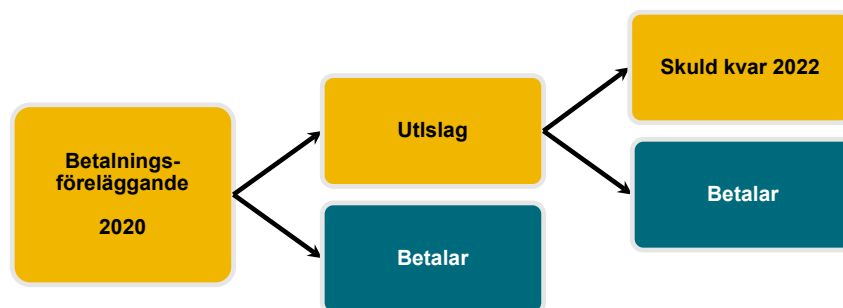
Kronor

Källa: Egen illustration.

Anm. Dessutom tillkommer det vanligtvis dröjsmålsränta och avgifter efter att skulden har fastställts av Kronofogden.

Figur B2.2. Kronofogdens handläggning av en skuld

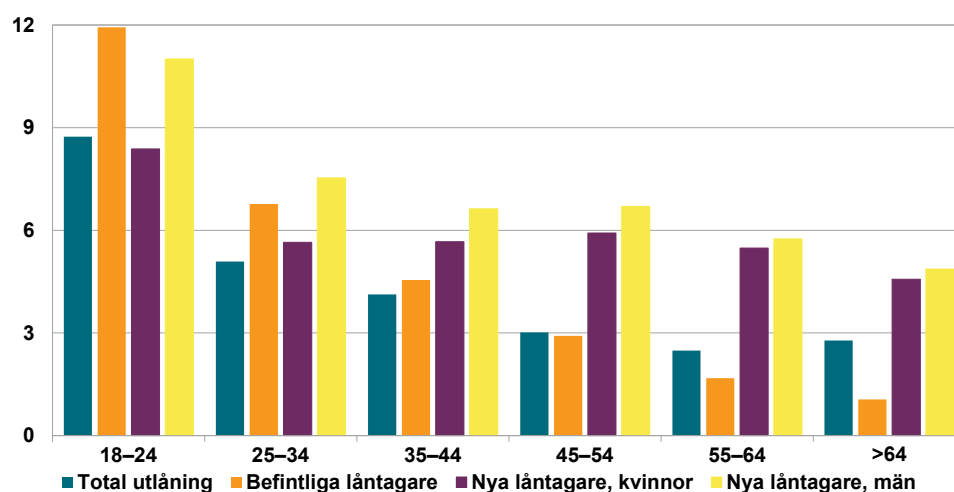
Källa: Egen illustration.

Lägre andel kvinnor med inkassokrav

Vi kan inte dela upp inkassokrav bland *befintliga* låntagare efter låntagarens kön. Däremot kan vi beräkna andelen kvinnor och män med *nya* konsumtionslån som fick inkassokrav inom åtta månader efter att de tog det nya lånet. I likhet med totala inkassokrav under 2020 så sjönk andelen som fick inkassokrav på nya konsumtionslån med ålder. Genomgående är det en högre andel bland män än kvinnor som får inkassokrav (se diagram B2.1).¹⁴ Det visar att kvinnor, oavsett ålder, i högre utsträckning betalar sina lån. Och det hänger troligen ihop med att kvinnor ofta lånar mindre belopp än män. Men det kan även bero på skillnader i betalningsmoral och syn på risker.

Diagram B2.1. Andel konsumtionslånetagare med inkassokrav uppdelade på åldersgrupper och kön

Procent

Källa: FI.

Anm. Total utlåning och befintliga låntagare visar andelar av befintliga lån och låntagare som fick inkassokrav 2020. Nya låntagare visar andelen som tog ett nytt konsumtionslån 2020 och fick inkassokrav inom 8 månader. Andelen med nya konsumtionslån som får inkassokrav inom åtta månader är högre än andelen med befintliga lån som får inkassokrav för många grupper. Det beror på att beräkningarna baseras på olika låntagare.

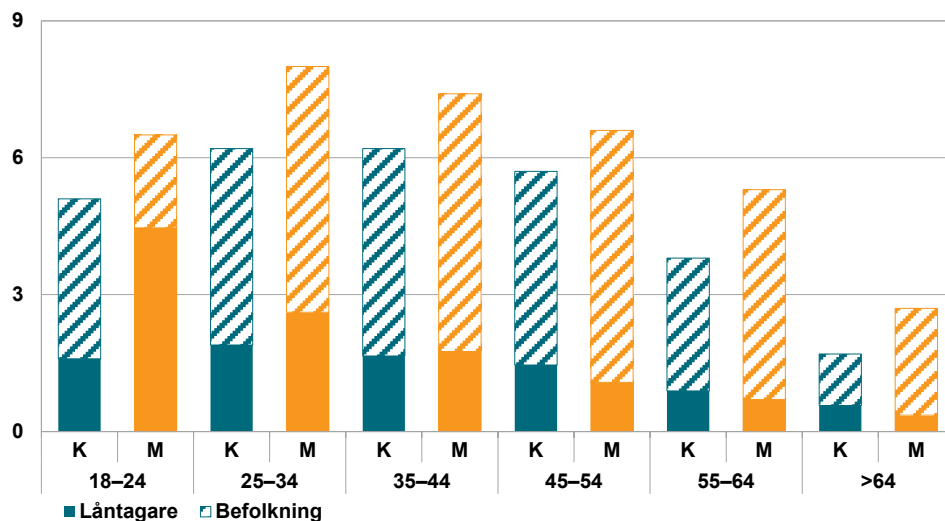
Det är en lägre andel låntagare som får betalningsförelägganden på grund av lån än den andel av befolkningen som får betalningsförelägganden generellt (oavsett grund) varje år (se diagram B2.2). Det gäller i samtliga åldersgrupper och för både kvinnor och män. En trolig förklaring till att andelen är lägre bland låntagare är att långivare gör en kreditprövning innan de beviljar ett lån. Även om

¹⁴ Detta gäller för nya konsumtionslånetagare. Bland alla som hade inkassokrav 2021 var 56 procent män (se Svensk Inkasso, 2022).

kreditprövningens omfattning varierar så sällar den bort de som har den lägsta betalningsförmågan.

Diagram B2.2. Andel låntagare med betalningsförelägganden 2020 jämfört med betalningsförelägganden i hela befolkningen

Procent

Källa: FI och Kronofogden.

Anm. Diagrammet visar andelen låntagare som fick betalningsförelägganden på grund av lån 2020. Som jämförelse visar diagrammet även andelen i befolkningen som fick betalningsförelägganden (oavsett grund) 2020. Befolkningens andel ska läsas som stapelns totala höjd.

En faktor som bidrar till att avgöra hur vanligt det är att låntagaren får skulder hos Kronofogden är vilken risktolerans långivaren har (se Andersson och Üye, 2021). Konsumentkreditinstitut har högre risktolerans än andra långivare och det är en större andel av deras låntagare som får skulder hos Kronofogden. Storleken på lånet är en annan faktor. För nästan alla grupper av låntagare är medianstorleken på betalningsföreläggandet (kapitalbeloppet) större än lånet (se tabell B2.1).

Skillnaden mellan kapitalbelopp och lån är störst för nischbanker och säljfinansieringsbolag. Där är medianen för kapitalbeloppet upp till tio gånger så stor som medianlånet.¹⁵ Det tyder på att det ofta är större lån (inom respektive kategori) som leder till skulder hos Kronofogden. Bland nischbankskunder är skillnaden mellan skulder och lån större för kvinnor. Bland de som lånar av säljfinansieringsbolag är skillnaden större för män.

Hos storbanker är medianen för betalningsföreläggandena mellan 30 och 60 procent mindre än medianlånet för låntagare under 65 år. För låntagare hos

¹⁵ Vi har beräknat medianen för de betalningsförelägganden som leder till kvarvarande skulder hos Kronofogden.

objektsfinansieringsbolag är medianskulden större för låntagare mellan 35 och 64 år.

Skulderna ökar med räntor och avgifter även efter att de har blivit fastställda för indrivning. Jämfört med kapitalbeloppet från indrivningen ökade skulderna mest mellan 2020 och mars 2022 för de som hade lånat av konsumentkreditinstitut och säljfinansieringsbolag (se skillnaden mellan kapitalbelopp och totalskuld i tabell B2.1). För dessa låntagare hade skulden ökat med runt 50 procent sedan betalningsföreläggandet. Det beror troligen på att de har lån med de högsta räntorna. Den minsta skillnaden mellan storleken på betalningsföreläggandet och den skuld som finns kvar 2022 har de som lånat av en storbank – för dem är totalskulden 5–20 procent högre än kapitalbeloppet. Allra minst är skillnaden för de yngsta. Skulden har växt med mellan 10 och 30 procent för de som lånar av objektsfinansieringsbolag och kortbolag.

Tabell B2.1. Lån, kapitalskuld och total skuld fördelat på ålder, kön och långivare

Kronor

	18–24		25–34		35–44		45–54		55–64		>64		
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	
SB	Lån	62 000	85 000	70 000	80 000	70 000	80 000	50 000	70 000	50 000	50 000	10 000	20 000
	Kapitalbelopp	40 400	51 400	33 400	47 700	32 600	45 100	24 500	37 400	20 900	35 800	20 700	27 200
	Totalskuld	42 600	55 700	40 200	52 600	39 300	52 600	29 300	41 900	25 000	39 300	24 000	31 000
NB	Lån	1 400	6 200	3 600	10 900	4 000	11 900	4 900	11 200	3 800	8 500	400	700
	Kapitalbelopp	4 700	10 600	17 400	31 700	30 200	38 800	31 800	39 800	33 400	39 500	27 700	32 700
	Totalskuld	8 200	14 600	23 200	42 200	39 500	51 800	40 300	51 200	43 800	50 900	34 800	40 900
OFB	Lån	7 400	7 300	14 900	15 400	40 400	35 600	29 700	24 000	50 200	16 700	3 400	7 400
	Kapitalbelopp	11 800	15 000	18 200	15 800	15 400	16 100	16 000	16 000	18 500	17 900	15 200	16 500
	Totalskuld	17 500	17 400	23 500	19 800	18 600	21 800	19 400	20 900	24 000	23 600	18 600	22 100
KB	Lån	9 100	10 000	12 300	13 500	16 000	18 500	19 600	20 400	19 700	19 800	10 700	13 800
	Kapitalbelopp	17 600	19 900	31 300	53 100	33 500	53 300	35 700	48 000	40 600	40 500	33 400	35 500
	Totalskuld	21 600	25 400	38 600	64 200	40 200	64 800	43 400	55 300	47 100	46 400	36 900	41 300
SFB	Lån	750	750	820	800	850	840	760	770	600	620	460	470
	Kapitalbelopp	7 800	7 400	8 700	9 600	8 600	10 100	4 900	7 500	4 500	5 500	5 200	4 900
	Totalskuld	11 300	10 700	13 100	14 200	12 500	14 600	7 500	11 300	7 400	9 000	7 900	7 500
KKrI	Lån	5 800	8 500	6 500	7 000	10 000	11 000	14 500	18 500	10 000	18 600	10 000	20 000
	Kapitalbelopp	11 300	12 100	17 100	21 100	22 000	22 200	20 000	23 900	22 200	22 200	16 500	20 000
	Totalskuld	17 500	17 100	25 700	30 600	32 800	34 500	28 800	33 800	29 600	32 100	27 600	28 100

Källa: FI och Kronofogden.

Anm. Diagrammet visar median i respektive ålders- och könsgrupp. SB = storbank, NB = nischbank, OFB = objektsfinansieringsbolag, SFB = säljfinansieringsbolag, KB = kortbolag och KKrI = konsumentkreditinstitut. Kapitalbelopp är skuldens storlek vid betalningsföreläggande. Totalskuld inkluderar även räntor och avgifter.

Bilaga 3. Betalningsproblem uppdelade på långgivargrupper

En tidigare FI-analys studerar långgivarens betydelse för att låntagaren ska få betalningsproblem (se Andersson och Üye, 2021). Här gör vi motsvande analys, men fokuserar på kön och åldersgrupper.

Tidiga betalningsproblem

De som lånar av konsumentkreditinstitut har störst andel inkassokrav. Det är betydligt mindre andelar av låntagare hos övriga långgivargrupper som får inkassokrav (se tabell B3.1).

Tabell B3.1. Andel konsumtionslånetagare med inkassokrav 2020

Procent

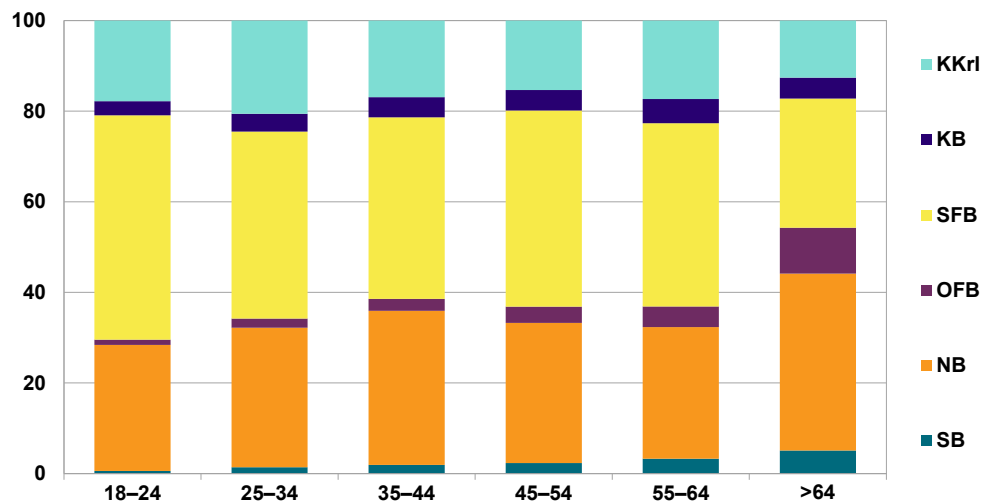
	18–24	25–34	35–44	45–54	55–64	>64
SB	1,7	1,1	0,8	0,5	0,4	0,3
NB	21,1	8,2	5,3	2,9	1,5	1,1
OFB	5,0	2,8	2,1	1,5	1,0	1,0
SFB	11,0	7,4	5,6	4,6	3,3	2,4
KB	3,1	2,2	1,6	1,0	0,6	0,4
KKrI	43,7	52,4	41,9	33,7	31,6	43,2

Källa: FI.

Anm. Vi analyserar endast fakturor som har inneburit en extra kostnad för konsumenten. Det betyder att många lån från säljfinansieringsbolag ingår i analysen på grund av att de har fått en betalningspåminnelse, vilket innebär att de redan har nått första steget i kedjan av betalningsproblem. Om vi hade utgått från samtliga fakturor hade andelen med inkassokrav från säljfinansieringsbolag varit betydligt lägre.

En stor andel av inkassokraven kommer från nischbanker och säljfinansieringsbolag (se diagram B3.1). Dessa långgivare står också för en hög andel av utlåningen (se diagram 1). Lån från konsumentkreditinstitut leder också jämförelsevis ofta till inkassokrav, även om de instituten står för en lägre andel av den totala utlåningen. Detta visar att inkassokrav är förknippade med både de som tar stora lån (av nischbanker) och små lån (av säljfinansieringsbolag och konsumentkreditinstitut). Det som är gemensamt för dessa långgivargrupper är att de ofta gör en begränsad kreditprövning och att deras låntagare ofta har lägre inkomst än de som lånar av andra långgivare (se Andersson och Üye, 2021).

Diagram B3.1. Fördelning av befintliga låntagares inkassokrav uppdelade på ålder och långgivare
Procent

Källa: FI.

Anm. Vi kan inte dela upp befintliga låntagares inkassokrav efter kön.

Hög sannolikhet för skuld hos Kronofogden bland de som lånar av konsumentkreditinstitut

Det är störst andel som får skulder hos Kronofogden bland de som lånar av konsumentkreditinstitut (se Andersson och Üye, 2021). När vi delar upp dessa låntagare på ålder och kön ser vi att bland de yngsta är det en relativt liten andel som får skulder hos Kronofogden. Bland kvinnor mellan 18 och 24 år får 0,7 procent av dessa låntagare skulder hos Kronofogden (se diagram B3.2). Och bland kvinnor över 64 år får 2,6 procent skulder. Motsvarande andelar bland män är 1,5 respektive 2,7 procent.

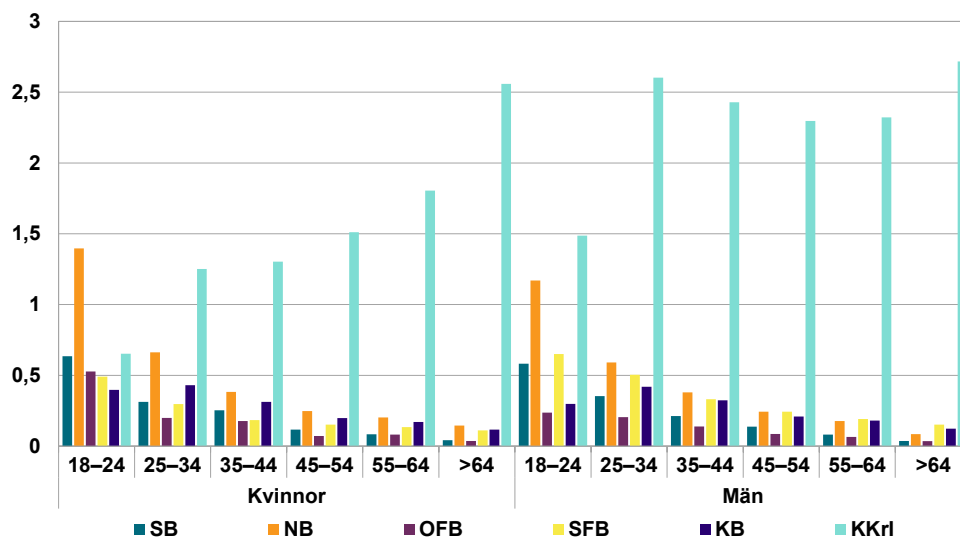
Sammantaget är det i stället lån från nischbanker som oftast leder till att unga låntagare får skulder hos Kronofogden – 1,4 procent bland kvinnor och 1,2 procent bland män. Men kvinnor lånar mindre av nischbanker och därför har kvinnor mindre andel låntagare (oavsett långgivare) som får skulder hos Kronofogden. Andelarna minskar sedan med åldern. Bland de äldsta som lånar av nischbanker får runt 0,1 procent skulder hos Kronofogden.

Minst andel med skulder hos Kronofogden finns bland de som lånar av objektsfinansieringsbolag. Det beror troligen på att det finns en säkerhet bakom det lånet, som kan säljas om låntagaren får betalningsproblem, och att lånet därför aldrig når Kronofogden. Även storbanker, säljfinansieringsbolag och kortbolag har

generellt sett små andelar låntagare som får skulder hos Kronofogden.¹⁶ Men det finns skillnader mellan åldersgrupper och kön.

Diagram B3.2. Andel låntagare med skulder hos Kronofogden uppdelade på ålder och långivare

Procent

Källa: FI och Kronofogden.

Anm. Diagrammet visar andelen låntagare som hade skulder kvar hos Kronofogden i mars 2022 från ett betalningsföreläggande 2020 jämfört med antal låntagare 2020.

Stora relativa andelar betalningsproblem från nischbanker och konsumentkreditinstitut

Det kan vara så att det är vanligt med betalningsproblem för en viss grupp av låntagare – beroende på en kombination av kön, ålder och långivare – men att den gruppen inte lånar så mycket. Omvänt kan det finnas grupper som lånar mycket där betalningsproblem är ovanliga. För att visa den sammantagna bilden har vi använt fördelningen av lån från olika långivare inom respektive köns- och åldersgrupp och jämfört med motsvarande fördelning bland de som har fått skulder hos Kronofogden.¹⁷ Vi jämför alltså fördelningen i diagram 1 med fördelningen i diagram B3.3.

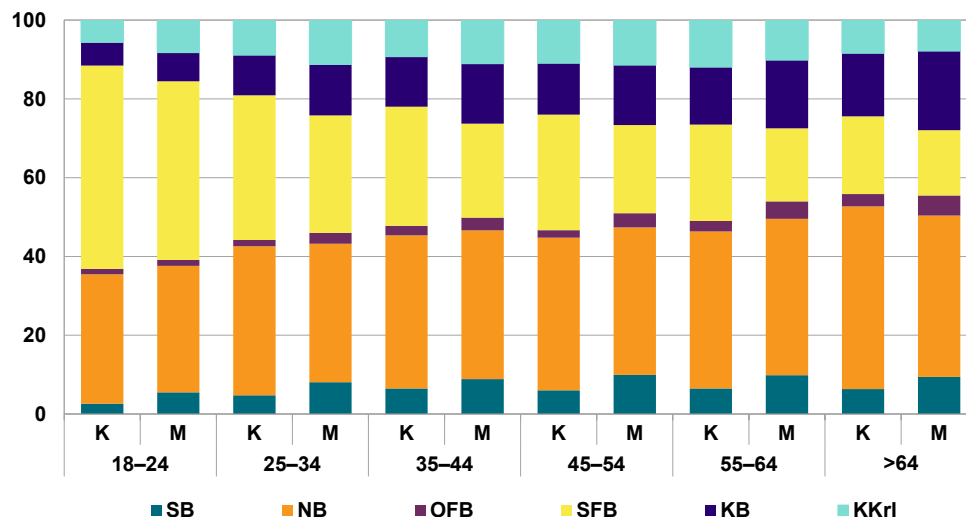
¹⁶ Notera att när vi räknar låntagare från säljfinansieringsbolag med betalningsproblem använder vi andel av kostnadsbärande fakturor för fakturatagare. Om vi hade utgått från samtliga fakturor skulle andelen ha blivit avsevärt lägre.

¹⁷ Beräkningen kan beskrivas som: $R(kö, ålder, långivare) = \frac{Lån(kön, ålder, långivare)}{Lån(kön, ålder)} - \frac{Skuld(kön, ålder, långivare)}{Skuld(kön, ålder)}$. Sedan multiplicerar vi den relativa andelen R med 100 för att få resultatet i procentenheter.

Diagram B3.3. Fördelning av låntagare med skulder hos Kronofogden uppdelade på ålder, kön och långivare

Procent

Källa: Kronofogden.

Anm. Diagrammet visar fördelningen över antal låntagare som har skulder kvar hos Kronofogden 2022.

Låntagare i nischbanker och konsumentkreditinstitut står för en större andel av de som får skulder hos Kronofogden än deras andel i utlåningen (se diagram B3.4). Konsumentkreditinstitutens relativa bidrag till betalningsproblem ökar med åldern. Däremot finns det endast små skillnader mellan kvinnor och män. Bland nischbankers låntagare gäller det omvända: det relativa bidraget till betalningsproblem är stort för unga och minskar med ålder. Och det är genomgående en större relativ andel kvinnor som får betalningsproblem på grund av lån från nischbanker.

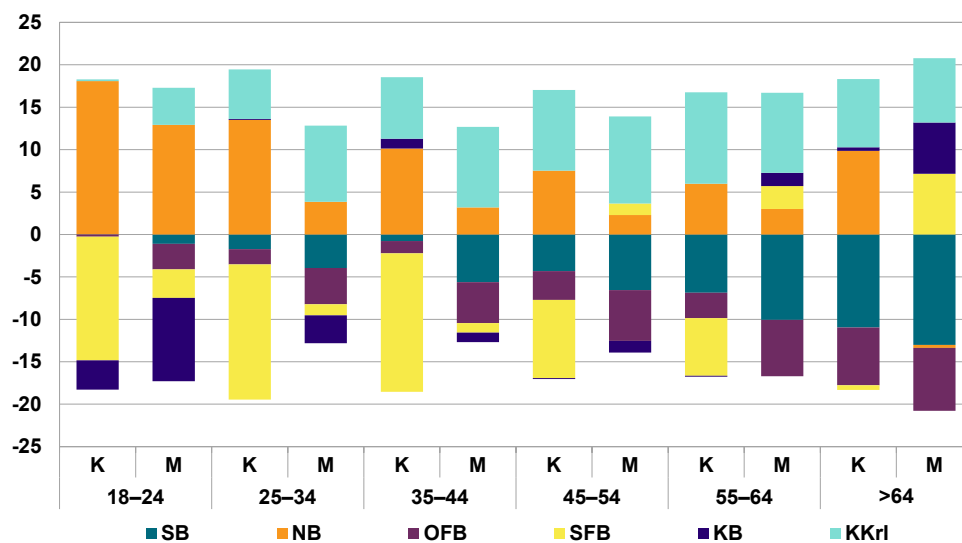
Storbanker och objektfinansieringsbolag har en mindre andel låntagare med skulder hos Kronofogden än deras andelar i utlåningen. Och deras relativa bidrag till skulder hos Kronofogden är större för män och minskar med ålder. Även låntagare från säljfinansieringsbolag har en liten relativ andel som leder till skulder hos Kronofogden. Det gäller i synnerhet för kvinnor.

Sammantaget visar analysen att både små och stora lån kan leda till skulder hos Kronofogden. Både storbanker och nischbanker ger stora lån. Ändå skiljer sig deras relativa andel låntagare med betalningsproblem mycket. Det kan bero på att de olika bolagsgrupperna gör mer eller omfattande kreditprövningar samt är mer eller mindre toleranta mot risker, och att de därmed ger lån till olika kunder med olika egenskaper (se Andersson och Üye, 2021).

Storbanker lånar ofta ut till personer med goda marginaler till relativt låg ränta jämfört med nischbanker. Andelen låntagare med låg inkomst är större hos nischbanker. Konsumentkreditinstitut och säljfinansieringsbolag ger ofta små lån. En skillnad är att de som tar små blacolån av konsumentkreditinstitut ofta har små marginaler i sin ekonomi och att lån från säljfinansieringsbolag används av alla typer av låntagare.

Diagram B3.4. Relativa nettobidrag till låntagare med skulder hos Kronofogden uppdelade på långivargrupp

Procentenheter, baserade på antal låntagare

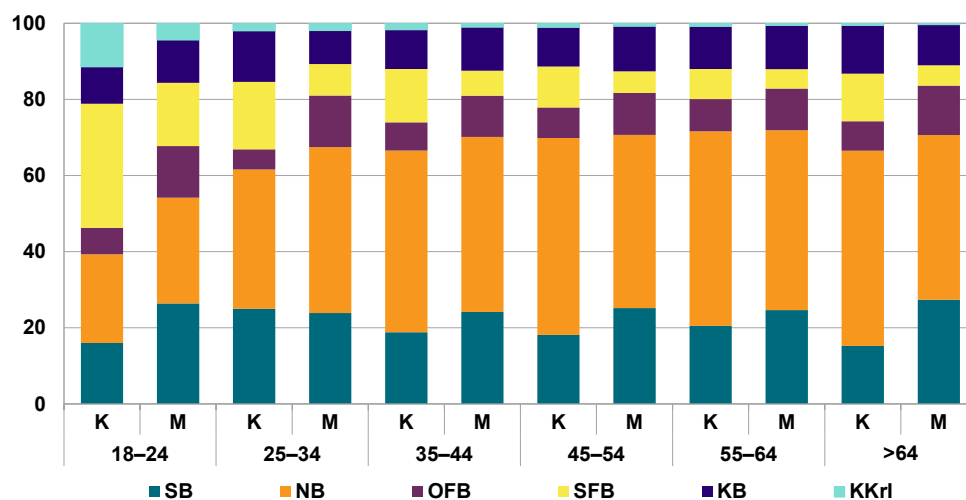
Källa: FI och Kronofogden.

Anm. Diagrammet visar skillnaden mellan andelen låntagare hos olika långgivare i respektive åldersgrupp (procent) och andelen hos olika långgivare med skulder kvar hos Kronofogden i mars 2022 i respektive åldersgrupp (procent). Skillnaden uttrycks i procentenheter. Positiv stapel innebär att andelen är större bland skulderna och negativ stapel innebär att andelen är större bland låntagarna.

Bilaga 4. Betalningsproblem som andel av låntagare och utlånad volym

Det finns vissa skillnader mellan antal personer och utlånad volym när vi jämför andel med skulder hos Kronofogden, och andel låntagare eller utlåning (jämför diagram B4.1 med diagram B3.4). Till exempel står låntagare från konsumentkreditinstitut för en relativt stor andel mätt i antal låntagare och en betydligt mindre andel mätt i kronor. Det tyder på att små lån från konsumentkreditinstitut ofta leder till skulder hos Kronofogden, vilket kan bero på att de som behöver ta små blacolån ofta har små marginaler i sin ekonomi. Det omvända gäller för kortbolag, där det är en relativt stor andel som får skulder hos Kronofogden och en stor andel mätt i kronor. Det visar att det ofta är de större kortskulderna som leder till skulder hos Kronofogden.

Diagram B4.1. Fördelning av långivare uppdelade på ålder (år) och kön
Andel av utlånad volym i procent

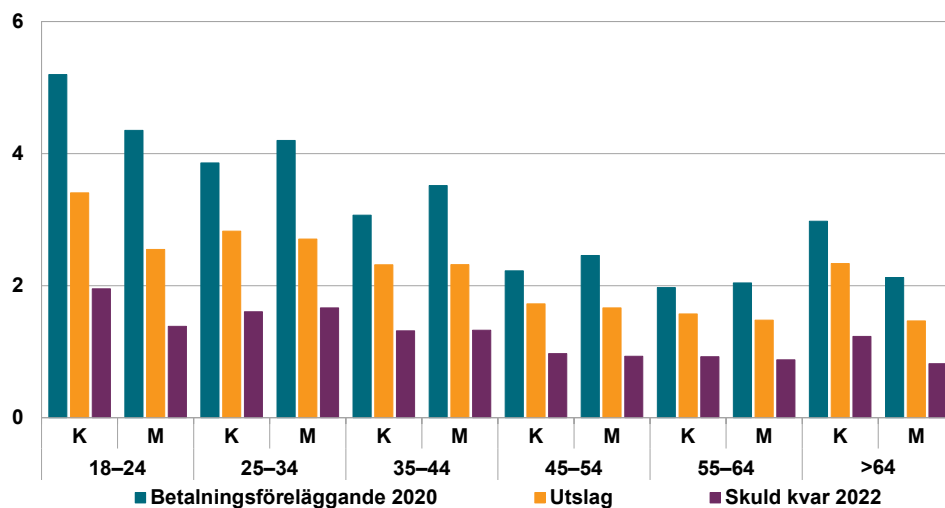

Källa: FI.

Det är genomgående en större andel av utlåningen i kronor, än andelen låntagare, som får skulder hos Kronofogden (jämför diagram B4.2 med diagram 3). Det visar återigen att det ofta är större lån och lånebetalningar som leder till sådana skulder.

Diagram B4.2. Andel av utlåning med betalningsproblem uppdelad på ålder (år) och kön

Procent av utlånad volym

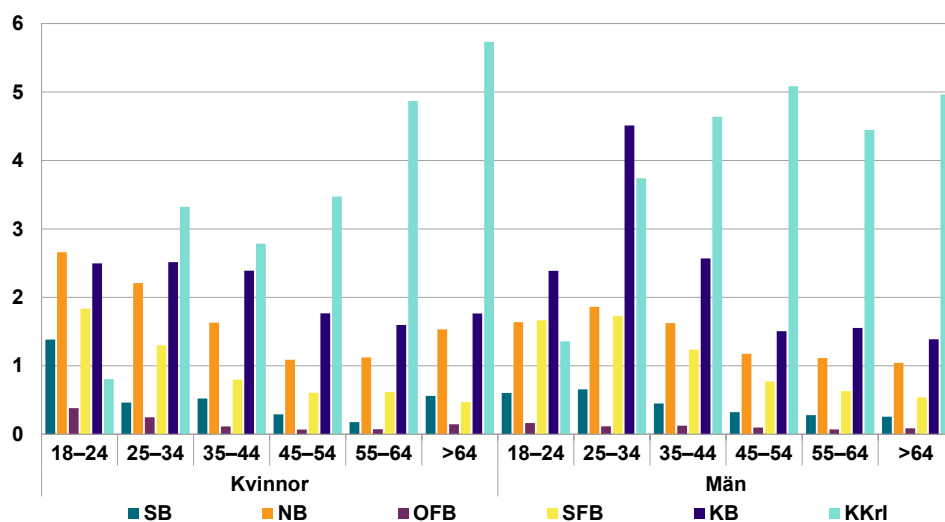

Källa: FI och Kronofogden.

Att andelen betalningsproblem baserad på utlånad volym är större än andelen baserad på antal låntagare gäller för alla bolagsgrupper (jämför diagram B4.3 med diagram B3.2).

Diagram B4.3. Andel av utlåning i kronor som leder till skulder hos Kronofogden uppdelad på ålder och långivare

Procent

Källa: FI och Kronofogden.

Anm. Diagrammet visar andelen låntagare som hade skulder kvar hos Kronofogden i mars 2022 från ett betalningsföreläggande 2020, jämfört med antal låntagare 2020.

Många allvarliga betalningsproblem från nischbankernas och kortbolagens utlåning (i kronor)

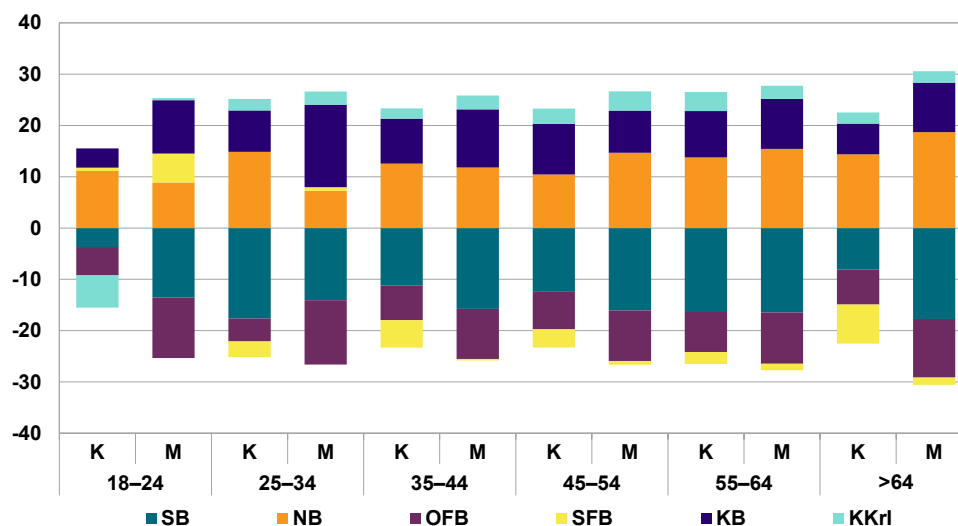
Vi har även beräknat skillnaden mellan de olika långgivarnas andel låntagare som får skulder hos Kronofogden och långgivargruppernas andel i utlåningen baserat på volymen i kronor. Beräkningarna är likadana som i avslutningen av bilaga 3.

Låntagare i nischbanker och kortbolag står för en större andel av skulder hos Kronofogden än deras andel av utlåningen. Skillnaden mellan åldersgrupper är liten. Nischbankernas relativa bidrag till skulder är större för kvinnor och kortbolagens bidrag är större för män. Storbanks och objektfinansieringsbolag har en mindre andel med skulder hos Kronofogden än deras andelar i utlåningen. Lån från storbanker har ett mindre bidrag till mäns skulder och objektfinansieringsbolagen ett mindre bidrag till kvinnors skulder.

Det är en större andel unga låntagare i säljfinansieringsbolag som får skulder än bolagens andel i utlåningen (se diagram B4.3). Bland äldre låntagare gäller det omvända. Bilden i konsumentkreditinstitut är motsatt den som gäller i säljfinansieringsbolag; unga kvinnor har ett lågt bidrag från konsumentkreditinstitut. Bland de som är över 24 år står konsumentkreditinstitut för en större andel bland de som har skulder än andelen i utlåningen, men skillnaden mellan skuld och utlåning är relativt liten.

Diagram B4.4. Relativa nettobidrag till skulder hos Kronofogden uppdelade på långgivargrupp

Procentenheter, baserade på utlånad volym

Källa: FI och Kronofogden.

Anm. Diagrammet visar andelar av utlåningen i respektive åldersgrupp (procent) minus andelar av skulder som var kvar hos Kronofogden i mars 2022 i respektive åldersgrupp (procent). Skillnaden uttrycks i procentenheter. Positiv stapel innebär att andelen är större i skulderna och negativ stapel innebär att andelen är större i utlåningen.